

МАДОУ «Детский сад №5 «Камыр Батыр» общеразвивающего вида» г Нурлат РТ

СТИХИ ЧУВАШСКИХ ПОЭТОВ

«Сӑвӑсем»

Воспитатель: *Васькова З.А.*

«СТИХИ ЧУВАШСКИХ ПОЭТОВ»

«Чăвашсем!»

Эй, сĕршивăмăр, Чăваш енĕмĕр
Эй, сĕршивăмăр, Чăваш енĕмĕр,
Асла уйăмăр, асла хирĕмĕр!
Эс саван пире, эс сĕклен пире,
Ырлăхне курма пил паран пире.
Эй, сĕршивăмăр, Чăваш енĕмĕр,
Ăраскалăмăр, сут хĕвелĕмĕр!
Сан ятпа эпир юрă хыврăмăр,
Сан ятпа кĕрлет акатуйăмăр.
Эй, сĕршивăмăр, Чăваш енĕмĕр,
Туслă йышăмăр, туслă килĕмĕр!
Чĕререн-чунтан тавтануç сана,
Чĕререн-чунтан таймануç сана.

«Сăпка юрри!»

Сĕм вăрманĕ каш та каш,
Сулхăн силĕ ваш та ваш,
Эс ан суйăх, ан сухраш,
Сывăр, пĕчĕксĕ чăваш!
Урупа ан тапкалаш,
Аллупа ан сăпкалаш,
Аннĕпе эс ан тавлаш,
Сывăр, Аптраман тавраш!
Ашă сумăр чаш та чаш,
Ўс, калчам, сĕклен эс яш,

Ҙўлерен Ҙўле кармаш.
Ҙывәр, пёчөкҘё чаваш!
Юлташпа эс пул юлташ,
Усалпа эс ан паллаш.
Ташманпа ан пул йаваш,
Ҙывәр, Аптраман тавраш!
Вырәспа та таванлаш,
Тутарпа та эс тулаш,
Пурте — пирён хурангаш,
Ҙывәр, пёчөкҘё чаваш!
Малалла утсан — малаш,
Каялла юлсан - каяш,
Чән Ҙултан эс ан аташ.
Ҙывәр, Аптраман тавраш!

«Атьар ёлкәна!»

Упа Ҙури — угаман
ик урапа утакан,
кахалланса ан лар-ха,
паян Ҙенё Ҙул вёт-ха.
Шура мулкач, эсё те
сивё тесе ан тәр тек.
Атьар манпа ёлкәна
пирен шула хәнана.
Юрләпәр та ташләпәр,
теттесем те илөпөр,
канфетсем те Ҙийөпөр. А. Кәлкан

«Времена года»

Суллахи пёр тёттём кас
Тўпенелле пәхса,
Эпё шәпләха итлетеп,
Пёр җалтара куратәп.

Кёркуннехи пёр әмәр ир
Кайәк картине пәхса,
Эпё җумәра итлетеп,
Тарән шухәша пугатәп.

Хәллехи пёр сивё җәр
Шән кантәкран пәхса,
Җил- тәмана итлетеп,
Чун сиввине туятәп.

Суркуннехи пёр әшә кун
Симёс вәрмана пәхса,
Кайәк сассине итлетеп,
Унта пёрле юрлатәп...

«О СЕБЕ»

Сынна ыр пул! ятпала
Угатәп эпё утмәлта.
Пуриншён те ыра пулаймән,
Җер җула вара, җитеймән.

Ашшә ячә- Сәнтерӯ,
Лекрә панә хисепӯ.
Хайне курма тивмерә,
Ячәпе ялан сӯрерәм.

Сак асамлә тәнчере
Йывәрләхсем туллиех,
Ырә пулса сәнтерме
Шәпа сырчә пулинех.

«Хәлле» Василий Давыдов-Анатри

Лапка-лапка юр сәвать,
Хура сәре шуратать.
Хура сәре шуратать,
Мамәк сарнән туйәнать.
Вәштәр-вәштәр сил вөрет,
Пите сивә чәпәтет.
Пите сивә чәпәтет,
Хәл ситнине пәлтерет.
Ача-пәча ярәнать,
Тәвайккине якатать.
Тәвайккине якатать,
Хәл кунәпе савәнать.

«Сәнә сүл саламә!»

Султаләк иртрә.
Пусәма тайса – иртнә сула,
Килсе кайнишән тав тәватәп.
Кайри мала пулаймә – ал сулатәп.

Сёне султаләк аләкран шаккаты,
Ун тавралла – мәнпур сёни, ырни
Ярпайланса карталанса юрлаты.

Эпё – карта варне тәрса,
Эрешлө каравайпала,
Шерпет тултарнә алтәрпа.

Кәсәл килес кашни куна
Саламласа чунтан сәйлатәп.
Ман куччене сём вёсене
Чәнах килёшессе шанатәп. С. Асамат

Салам-алик! Тәванәмсем, тавсси!
Султаләк тәршшөпе мән килесси –
Ырә кәна пулинччө – пуласси,
Ырә кәна пулинччө – курасси.

«Пёрремёш юр...»

Иртрө хура кёркунне,
Паян пёрремёш юр сәвать.
Вёссе кайнә шур акәшсен
Мамәкё сёр сине анать.
Хура сёр йәлтах шуралать.
Манән чунәм сүталать.
Сак асамлә тәнчере
Хуйхә-суйхә сүхалать.
Шутлатәп, тупене тинкерсе;
Вёссе кайнә хуркайәксен
Хура мамәкё сёр сине
Ан антәрччө, тесе!

Ман сине Эсир ан пәхәр!

Пәхәр ман кёпе сине!

Ал- асти аһа сёленё,

Чёнтёрсемпе ерешленё.

Анатри чаваш сипусё:

Икё аркалла кёпе,

Кавак сатин пусма сине

Тёрленё хёреспе сесисине.

Илемлетнё шупка хяюпа,

Суретёп эпё сак тумпа.

Манар мар чаваш йалине.

Мухтав Ал-астиsene!

«Хаклә ял!»

Хаклә ял-йыш Улатимёр!

Асу-аннү шутпанипе,

Чёнес тенё пуль сана

Асла князьан ячёпе.

Тень шутланя урәхла,

Сирёп пултәр тимёр пек,

Асла пултәр патша пек,

Тесе паня пуль ятна.

Кёркунне пуянләхпе

Килнё эс сак тёнчене.

Яш каччя пек сәнупа

Ан шутла эс ваталма.

Эс, таваням, пултарулля,

Пур ёсу та камалля.

Суралнă кунпа саламлатпăр,
Ырлăхпа телей сунатпăр.
Тус тăватни хăнçлама
Тулли пултăр кĕрекĕ!
Ёсре ялан хастар пулма
Џирĕп пултăр сывлăху!!!
Чун чĕререн ыра сунса, Л.В. Соколова

«О МАЛОЙ РОДИНЕ...»

Хурăн çулĕнчен тарса,
Хурахсенчен хăраса.
Ларнă Тури Шурсырма
Аслă султан аякка.
Ват кукаçсен аратти,
Ухванеçси таврашши.
Пулăп тень эп чăн ватти!
Асаилĕ- чун ашши.
Утап ял тарăх тавалла,
Манăн ситсех курмалла.
Тăршшĕпех капмар суртсем,
Курăнмаçсĕ темшĕн сыннисем.
Шăпах ялан варринче
Пурнатчĕ ыра кукамай.
Груша ўсетчĕ ун умĕнче,
Ханалатчĕ пире пĕрехмай.
Хисеплĕ тăвансем, ялйышсем!
Тĕлпуласчĕ сулсерен çапла.
Манас марччĕ суралнă яла. Калаçар сепĕс, чăвашла!

«ҶИМЁК ИРТСЕН...»

Ҷумър Ҷурё пулсан та,
Върманта кавайт Ҷунать.
Ҷилё вайлә вёрсен те,
Ун каварё шәранать.
Ҷимёк иртрё пулсан та,
Ман пуҶра шухайш тәрать.
Тәвансене ас илен те,
Чунәм пурпёр хурланать.
Вәхәт чупать пулсан та,
Чёре вёсене манмасть.
Анчах тем пек кётсен те,
Ҷавах тёлпулу пулмасть.
ПурнәҶ йывәр пулсан та,
Этем ялан тәрмашать.
Хуйхә- суйхә килсен те
Телей пуласса шанать!?

«Ытарайми хёл!»

Хёл илемё, хёл илемё!
Кам кәна унпа киленмё,
ЙывәҶсем - пирёштисем пек,
Ачасем — асамҶасем пек.
Ытарми Ҷак вәхәта
Кам юратмё тупата.
Чи пахи — Ҷён Ҷул уявё,
Хёл Мучин манми сәйлавё.
Янкәс, хухём юрәсем,
Парнесем, кучченеҶсем. Петёр ҶалкуҶ

«С днем победы!»

Яланах асәмра...

Гирён кукаҗсем, асаттөсем,

Курайман мәнукәсене вәсем.

Выртса юлнә вәрҗә хирёнче,

Кисреннә ун чухне тәнче.

Җитеймен тәван киләсене,

Ыталайман юратнә мәшәрәсене.

Җук вәсен вилтәприсем,

Лармаҗҗә унта хәреҗсем.

Хәрушә вәрҗә кунәсем

Ан пүлччәр тек нихәҗан!

Хальхи пурнәҗ чәнах та аван,

Пусне хунә уншән салтаксем.

Лараҗҗә ялсенче паләксем,

Хуратпәр унта чечексем.

Яланах асәмра паттәрсем,

Ләпкә җывәрәр тәвансем.

«Сәрен кәперри!»

Җумәр иртрә. Пәлёт җинче

Курап сәрен кәперри

Мәнле җитес ун тәлне,

Ытла хитре- җке тәрри!

Тень илес ман лавккаран

Җавән тәрәллә пусма? Ёҗлес чипер сараппан,

Чупас калла- малалла?

Мечтать не вредно! тенә пек

Пәтрә сәрен кәперри!

Сараппан та ёслеймерём,
Кёпер тәрәх чупаймарәм.

«Сывләш!»

Тәван җәршыв!

Эс сывләш, тетёп, –

Ман сансәр шух чёрем тапмасть.

Ман сансәр сывламасть үпке те,

Ман сансәр җамрәк чун җунмасть.

Таса та селём пултәр сывләш –

Лартатпәр йывәҗ-чечексем.

Уҗ сывләшра вара җут сывләм

Шәрҗа тәвать мерчен чиксе.

Уҗ сывләш пултәр...

Кайәк-кешёк

Шәрантарать хавас юрра;

Уй-хирё, уләхё ем-ешёл,

Ик куҗ тулли вәрман – умра.

Түсейёп җәкәрсәр та шывсәр,

Чун пур пёр ялкәшё җап-җут.

Анчах та Сывләшсәр-җәршывсәр

Пурнаймәп эпё пёр минут.

Тәван җәршыв!

Эс сывләш, тетёп, –

Ман сансәр шух чёрем тапмасть.

Ман сансәр җыранмасть йёрке те,

Ман сансәр җамрәк чун җунмасть.